

Ur-Baptistisk Pingst brev 154

Väckelsens vägar fram till... - del 3

Vid övergången från apostlagärningarnas tid till andra former av den kristna trons innehåll och utövande, går jag här i världsvid mening direkt på Romerskt katolska kyrkan, vidare till Zvinglis reformerta evangeliska kyrka och för svenskt vidkommande: den protestantiska evangeliska Lutherska kyrkan: Svenska statskyrkan, därefter till "frikyrkligheten". Inte ens med väckelsebärande frikyrkosällskap och samfund under senare delen av 1700-talet och första delen av 1800-talet, fann man vägen tillbaka till troendedop i vatten och dop i Anden. Det kom att dröja ända fram till baptismens och pingströrelsens framflytande vid 1800-talets mitt och 1900-talets början, som Gud på dessa bibliska områden gav bevis på – att han över längd vakar över sitt ord. Och du läser härmed tredje infobrevet med citat ur Sture Järpemos avhandling (se breven 152 och 153), och i detta fortsätter jag med följande (sid. 6-8):

"Huvudmotiveringen till att herrnhutarna upprätthållit verksamhet utanför stats- eller konfessionskyrkornas inrättningar var uppfattningen om dessas förfall. Men de utmålades inte som något Babylon. Herrnhutismen var ingen proteströrelse. Kyrkorna i de olika länderna ansågs höra till Guds hushållning i världen och inrymde många 'Guds barn'. Brödramenigheterna skulle därför inte utvecklas till sekter eller frikyrkor. Herrnhutarna gjorde inte anspråk på att uppträda med en ny religionsform utan ville vara en 'levande församling' mitt i kyrkorna. Därtill hade Frälsaren själv (genom lotten) utsett dem. Deras intresse låg inte i prästkritik. Tvärtom anpassade de sig till landets bekännelse, vilken var densamma som i det tyska ursprungslandet, nämligen Augustana. Dop och nattvard mottog de i den svenska kyrkan, medan de samlades till gemensam uppbyggelse efter de principer som var gängse inom rörelsen. I den skrift år 1730 utvecklade Zinzendorf sin syn på den union, som då nyligen ingåtts med de böhmiska bröderna. I gudstjänsten (församlingskyrkan) deltar

1. medlemmar av den sanna, osynliga kyrkan
2. mindre, synliga församlingar eller grupper av bekännare samt
3. oberörda människor och barn, som lever i mörker.

Med apostolisk församling förstod Zinzendorf en aktiv, helig gemenskap av kristna förenade i ett likartat uppträdande, i egna angelägenheter självständiga och oavhängiga av den statskyrkliga auktoriteten.

De herrnhutiska trossyskonen samlades till uppbyggelse på bestämda tider. Då förekom sång, predikan och bön. Förkunnelsen var då som nu (1977, min anm.) enkel och koncentrerades på människans synd och hjälplöshet å ena sidan och Jesu försoningsdöd som hennes enda räddning å den andra. Vid vissa sammankomster förekom sk lekar. Det var berättelser från menigheter i andra länder och världsdelar. Detta stärkte gemenskapen mellan trossyskonen. Särskilt utmärkande för herrnhutismen vid denna tid var det rika och varierade liturgiska och den stora betydelse man tillmätte sångerna...

Som framgått var herrnhutismen i hög grad gemenskapsbildande. Förutom den fara som entusiasmen och svärmeriet under 1740-talet (se infobrev 153, min anm.) låg också en fara i alltför stor tillströmning av medlemmar. Detta sökte man lösa genom indelning i köror, troslivets motsvarighet till den kristna familjen eller husståndet. Dessa omständigheter bidrog till att rörelsens med tiden fick en kvietistisk och mindre progressiv karaktär. Därigenom att herrnhutismen sökte undvika kritik och förargelse blev den lätt accepterad i olika läger.”

För svenskt vidkommande, praktiserades fortfarande endast begjutning av spädbarn, och undervisning om dop i Anden lyste med sin frånvaro.

Sigvard Svärd